Educare vede k jednotě myšlenky, slova a činu

→ *Promluva Satja Sái Báby ze 6. srpna 2008* ←

Tato země Bhárat (Indie) je vlastí slavných lidí,
kteří získali jméno a věhlas na různých kontinentech.
Tato země Bhárat je bitevním polem,
odkud byli vyhnáni bojovníci z cizích zemí
a kde byla dosažena svoboda od cizí nadvlády.
Nejsladším citem této země Bhárat je cit mateřství.
Ponechali jsme plamenům tkaninu mravnosti této země,
ač ona ustanovuje sebeúctu jako hodnotnější než vlastní život.
Tak se dnes lidem dostalo dýky v podobě neomezené svobody,
jako je tomu v západních zemích.
Jako slon, který není schopen pochopit svou vlastní sílu,
takoví jsou dnes Bháraťané.

(báseň v telugu)

Slon, který nezná svou vlastní vrozenou sílu, se sám pokorně podřizuje *mahautovi* a podrobuje se jeho příkazům. Podobně člověk, který není schopen pochopit svoji vlastní božskou podstatu, se sám podřizuje světu a jeho lákadlům a v tomto procesu se střetává s různými obtížemi. Není schopen snášet dokonce ani malou nepříjemnost. Když je někdo přemístěn na nové místo, cítí se nejistý převzít nový úkol. Jestliže jeho dítě onemocní, je naplněn obavami. Žije sevřený strachem. Není schopen uvědomit si svoji vlastní sílu.

Zdrojem tohoto komplexu strachu je moderní vzdělání. To nerozvíjí sebedůvěru a schopnost spoléhat se na sebe. Moderní vzdělání vás učí, jak si zajistit živobytí ve vnějším světě. Za pomoci moderního vzdělání můžete vydělávat peníze a udělat si pohodlný život tím, že poskytnete všechny druhy vymožeností pomíjivému fyzickému tělu, ale nemůžete mít klid mysli. Můžete se za peníze

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

radovat ze světských radostí, ale duchovní blaženost nemůžete za pomoci bohatství získat.

Proto na duchovnost nikdy za žádných okolností nezapomínejte. Pouze duchovní život vám může zajistit mír a štěstí. Říká se: „*Bhadžana biná sukha šánti nahím*“. Míru a štěstí může být dosaženo pouze zpíváním o slávě božího jména a nikoliv vlastnictvím světského bohatství. Světské vzdělání se zaměřuje pouze na získání fyzického pohodlí.

Hloupý člověk bez ohledu na své vzdělání a inteligenci nepozná své pravé Já
a prostomyslní lidé se nezbaví svých špatných vlastností.

(báseň v telugu)

Moderní vzdělání vede pouze k diskusím a nikoliv k úplné moudrosti.
K jakému užitku je získávání vzdělání, když vás nemůže dovést k nesmrtelnosti?
Dosáhněte takového poznání, které vás učiní nesmrtelnými.

(báseň v telugu)

Jaký je užitek z usilování o takový druh vzdělání? Lidská bytost potřebuje pěstovat pět lidských hodnot, jmenovitě pravdu (*satju*), spravedlnost (*dharmu*), lásku (*prému*), mír (*šánti*) a nenásilí (*ahinsu*). Chtíč (*káma*), zlost (*kródha*), chtivost (*lóbha*), klam (*móha*), atd. jsou vlastnostmi zvířat. Naneštěstí dnešní člověk rozvíjí tyto zvířecí vlastnosti a nevyvíjí žádné úsilí, aby pěstoval vlastnosti lidské. To je důvodem, proč nemá klid mysli nebo štěstí, přestože hromadí velké bohatství. V této souvislosti je proto kladen mnohem větší důraz na *educare* namísto vzdělání (angl. *education*). Co je to *educare*? *Educare* je projevením člověku vlastní vrozené božské podstaty. Člověk tím může zakusit blaženost.

Dnes jsou v různých částech světa různé střední školy a univerzity. Existuje také nespočet profesorů a doktorů věd. Ale mohou jim jejich vysoké akademické tituly zajistit klid a štěstí? Proč ve světě není mír a štěstí, když produkuje takové množství vzdělaných lidí? Důvodem je, že všechno vzdělání je zamýšleno proto, aby učinilo život pohodlným. Vzdělání je však pro život, ne jen pro pouhé živobytí. Člověk se musí zabývat *educare* současně se vzděláním. Vzdělání je závislé na vnějším světě, zatímco v *educare* jde o vnitřní bytost člověka. Vztahuje se k *átmanu* (duši). Kde je *átman*? Je všude. Je všudypřítomný. Védy prohlašují *Aham brahmásmi* (Já jsem *brahma*). Toto prohlášení ustanovuje univerzální existenci Boha. Lidská bytost je opravdu vtělením božského Já. Člověk není

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

pouhou lidskou bytostí. Protože člověk ztotožňuje sám sebe s fyzickým tělem, považuje se za pouhého smrtelníka.

Existuje pět lidských hodnot. První je *satja* (pravda). Jaká je její forma? Nemá žádnou formu. Nedá se popsat. Podobně *šánti* (mír) nemůže být vnímán prostýma očima. Stejně tak ostatní lidské hodnoty, jako *dharma* (správné chování), *préma* (láska) a *ahinsá* (nenásilí), nemají žádný tvar. *Préma* je vlastnost, která je přítomna ve všech lidských bytostech, ale není viditelná. Může být rozpoznána pouze tehdy, když je projevena jiné lidské bytosti. Tam, kde je láska, nemůže být nenávist. Tam, kde není žádná nenávist, nemůže být násilí. To je *ahinsá*. Kupodivu výraz lidská hodnota získal v současnosti nový význam. Je zaměněn za hromadění bohatství a udržování stavu bankovního účtu. Lidé si myslí, že to je účelem vzdělání. Ale to není pravda.

Skutečnými lidskými hodnotami jsou *satja*, *dharma*, *šánti*, *préma* a *ahinsá*. Vše, co je v protikladu k těmto hodnotám, je svojí podstatou zvířecí. Proto kdykoliv jste konfrontováni s takovými zvířecími myšlenkami, připomínejte si: „Já nejsem zvíře, nejsem zvíře. Jsem lidská bytost, jsem lidská bytost.“ Vy jste lidská bytost, nejste zvíře. Nicméně za lidskou bytost můžete být považováni, pouze když projevujete lidské vlastnosti, jinak nikoliv. Můžete být vysoce vzdělaní a sečtělí, pokud ale postrádáte lidské vlastnosti, nemůžete být nazýváni lidskými bytostmi. Pouze osoba, která projevuje pět lidských hodnot, může být nazývána pravou lidskou bytostí. Můžete být vládcem s obrovským bohatstvím a všemi muži k dispozici, ale nemusíte být šťastní. Skutečný mír a štěstí vychází z vnitřního pocitu míru a klidu. Světský majetek vám mír a štěstí zajistit nemůže.

Vy všichni znáte Alexandrův příběh. Prošel celým světem jako dobyvatel, překročil řeku Sindhu a vstoupil do Indie. Hned vzápětí ho postihl srdeční záchvat. Byl kolem něho velký počet lékařů, kteří ho vyšetřili a řekli mu, že už možná nebude dlouho žít a velmi brzy zemře. Alexandr si povolal své ministry a generály a řekl jim: „Až opustím toto tělo, zabalte mrtvolu do bílé látky a nechte obě moje ruce vztyčené tak, aby všichni viděli, že jsou prázdné. Potom neste tělo v procesí všemi ulicemi našeho města. Kdokoliv uvidí moje tělo, bude se ptát, proč jsou ruce v takovéto vztyčené poloze. Pak jim řekněte, že vládce Alexandr dobyl všechny země a nahromadil obrovské bohatství, přesto mu v čase jeho smrti nic, dokonce ani mocná armáda či lékaři, nemohlo pomoci. Opustil svět s prázdnýma rukama a zanechal zde svou říši i bohatství.“

Podobně může být člověk miliardář nebo milionář, přesto bude muset jednou opustit tento svět s prázdnýma rukama. Můžete mít svoje bohatství v bance

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

pod zámkem, ale až budete opouštět tento svět, nebudete si moci vzít s sebou ani hrst hlíny. Dokonce ani smítko prachu.

Veškeré vzdělání, kterým se zabýváte, je světské. Není pochyb o tom, že je také potřebné. Ale skutečným vzděláním je to, co vám pomůže projevit vaše vnitřní božství. Můžete číst množství textů, můžete je také učit ostatní. Ty však neučiní váš život příkladným. Takže jakým druhem vzdělání by se člověk měl zabývat? *Educare*. Co je *educare*? *Educare* je projevením vnitřních lidských vlastností člověka ve vnějším světě. Za tímto účelem není třeba číst žádné knihy. Nicméně, jelikož jste přišli na tento svět ve fyzickém těle, musíte získat vzdělání a vydělávat peníze, abyste toto tělo udržovali. Světské vzdělání je pro udržování fyzického těla.

Zpívání Gajátrí mantry začíná *Óm*. Pak se čte řádně *mantra*: *„Bhúr bhuvah svaha tat savitur varénjam bhargó dévasja dhímahi dhijó jó nah pračódaját“*. Samotné zpívání *Óm* vám zajistí veškerý prospěch, který pochází ze zpěvu *mantry*. Dnes je velice důležité vysvětlit studentům význam a vnitřní smysl takových *manter*. To je důvodem, proč do našich vzdělávacích institucí přijímáme učitele, kteří jsou schopni studentům vysvětlovat tyto duchovní aspekty současně se světskou výukou.

První zástupce, prorektor naší Univerzity V. K. Gókak, byl takovým velkým učitelem se schopností předávat studentům světské vzdělání spolu s duchovním základem. Znal jsem ho dokonce ještě před tím, než začal na naší škole. Naučil se ode mě různá hlediska. Neustále zpívával Svámího božské jméno. On i jeho žena byli jednomyslně oddaní. Kdykoliv jsem navštívil jejich dům, ze všeho nejdříve mě vzali do své místnosti pro *púdžu*. Gókakovo srdce bylo velmi čisté. Takováto vznešená osobnost se stala prvním prorektorem naší univerzity. Studenti se dnes těší z ovoce veškeré tvrdé práce, kterou vykonal. Řídíval se mými příkazy formou i obsahem. Chodíval ke mně, abych mu vyjasnil i sebemenší pochybnosti.

Dnes se jeho nejstarší syn Anil Gókak vzdal pozice prorektora naší univerzity po třech letech vykonávání tohoto úřadu. Anil je ctihodný syn ctihodného otce. Po ukončení úřadu opouští univerzitu, ale já vím, že jeho mysl je neustále se Svámím. Anil Gókak a jeho manželka jsou Svámího nadšenými oddanými. Nemyslete si, že od nás odcházejí, ani že je posíláme pryč. Šrí Satja Sái Univerzita je vtištěna v jejich srdcích. Jejich myšlenky jsou neustále zaměřeny na Svámího, jejich srdce jsou neustále naladěna na Svámího. Svámí je stále s nimi. Nemyslete si, že se s nimi dnes loučíme. Ne, ne. Neloučíme se s nikým, neustále vítáme, vítáme, vítáme. Také jsem jim řekl, že kdekoliv budou, mohou přijít sem a dostat Svámího *daršan*.

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

Gókakova rodina vždy setrvávala v jednotě. Ať jsou kdekoliv, Svámí je pevně zasazen v jejich srdcích. Anil Gókak je můj a já jsem jeho. Řekl jsem mu: „Já a ty jsme jedno.“ Ne jenom Gókak, ale vy všichni jste částí mne, přestože se to navenek jeví, že jste ode mě odlišní. *Íšvarah sarva bhútánám* (Bůh je přítomen v každé žijící bytosti). *Íšavásjam idam džagat* (Celý vesmír je prostoupen Bohem). Dokonce i mravenci a hmyz jsou různými formami Boha. Ve vesmíru není nic, co by nebylo božské. To je pravda.

Stvoření se vynořuje z pravdy a do pravdy se noří,
je zde ve vesmíru místo, kde by pravda neexistovala?
Představte si tuto čistou a neposkvrněnou pravdu.

(báseň v telugu)

Všechno je Bůh. Je to Bůh, který ochraňuje a trestá. Nemějte dojem, že vás kdosi trestá. Je to boží vůle, která pracuje skrze něj. Kdokoliv vám ubližuje nebo vám způsobuje utrpení, vždy myslete na to, že tato osoba je vaší součástí. Nikdy proti této osobě nechovejte zlé city.

Všichni jsou jedno, chovejte se ke každému stejně. Těla mohou být rozdílná a myšlenky mohou být odlišné. Ale *átma tattva* (*átmický* princip) je ve všech pouze jeden. Žádný člověk nemůže oddělit *átmana* s tím, že patří této osobě nebo tamté. Kamkoliv jdete, ať je to Amerika nebo Japonsko, Německo, Pákistán nebo Indie, pouze jediné slunce osvětluje celý svět. Pro nás je nyní den, zatímco v Americe je noc. Znamená to snad, že v Americe není žádné slunce? Ne. Slunce je zde, tam a všude, ozařuje celý svět. Ježto se Země otáčí kolem Slunce, je v tomto okamžiku v Americe noc.

Podobně je Bůh všude. Je všudypřítomný. Nemusíme ho hledat na různých místech. Je přítomen v nás. Člověk by měl rozvinout pocit, že Bůh je stále s námi, v nás, nad námi a pod námi. Měl by rozvinout takovouto pevnou víru. Pak ho může spatřit na jakémkoliv místě podle svého výběru. Můžete rozjímat o Rámovi nebo o Kršnovi. Přitom udržujte podobu vybraného božstva před svým okem mysli a rozjímejte o něm. Určitě tuto podobu spatříte. Neměli byste udržovat pocit, že Bůh na vás zapomněl. Kdyby na vás Bůh zapomněl, jak byste mohli ve světě existovat? Bůh a vy jste jedno. Pán Íšvara je také označován jako Ardhanáríšvara, což znamená jednotu mezi mužským a ženským aspektem božství.

Ve skutečnosti jsou všechny vaše problémy způsobené vaší připoutaností k *prakrti* (materiálnímu světu). Neudržujte pocit, že jste od Boha odděleni,

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

že jste pouhým oddaným, atd. Nemyslete si, že on je Bůh a vy jste pouhým sluhou božím (*dásou*). Vy nejste pouhým oddaným. Vy jste Bůh, opravdu. Neustále si připomínejte: „Já jsem Bůh, Já jsem Bůh, Já jsem Bůh.“

Všechna jména, která jednotlivci dostávají, jsou pro účely identifikace. Nejsou věčná. Ve skutečnosti všechna jména a tvary jsou určena k tomu, abyste se jich dříve nebo později zbavili. Ale *átman* je věčný a neměnný. Když je odstraněno „já“ a „moje“, pak to, co zbyde, je pouze Bůh. Říkáte, toto je moje tělo, moje mysl, můj intelekt, atd. Vy nejste tělo, vy nejste mysl, vy nejste intelekt. Jste od tohoto všeho odděleni. Vy jste Bůh, opravdu.

Naplňte vodou tisíc nádob a postavte je na slunce. Slunce se odráží ve všech těchto tisíci nádobách, ale je to pouze jedno slunce. Stejně tak, jako se jediné slunce odráží v tisíci nádobách, tak také jeden Bůh osvětluje celý vesmír. Bůh je jeden a cíl je jeden. Musíte rozvinout pocit, že všechno dobré i špatné, výhra i ztráta, je Bůh. Samozřejmě jsou ale světské vzdělání a myšlenky do určité míry nezbytné.

Dnes převzal Višvanáth Pandit úřad nového prorektora. Také on jako akademik procestoval po světě různé země. On je „Višvanátha*“. Je to velice dobrý člověk. V minulosti na této univerzitě pracovalo rovněž několik prorektorů a odešli, když dokončili svou práci. Nemusí zde být přítomni ve svých fyzických tělech. Ale jejich *átman* je stále se mnou. Ve skutečnosti jsem já jejich *átmanem*. Proto by nikdo neměl pociťovat, že někdo toto místo opustil a někdo jiný na něj přišel.

Plňte svoji povinnost. Tato povinnost posiluje váš vztah s Bohem. Povinnost je Bůh. Anil Gókak plnil svoje povinnosti velmi dobře. Dokonce i s malými věcmi chodil za Svámím pro objasnění. Takové lidi potřebuji. Již od prvního prorektora, nejstaršího Gókaka až po Gókaka juniora, všichni prorektoři byli pouze moji lidé. Dokonce i budoucí prorektoři náleží pouze mně. Využívám služeb všech těchto lidí pro rozvoj studentů.

Studenti jsou také dobří. Studenti vysokých škol ve vnějším světě jsou v dnešní době problémoví, ale naši studenti nemohou být s těmito hochy srovnáváni. Naši studenti jsou jedineční. Nepohybují se ve vnějším světě v nevhodné společnosti. Stále dodržují správné chování. Všude se odlišují a jsou rozpoznatelní, ale to neznamená, že se odtahují, nebo že se nedovedou přizpůsobit v jakékoliv společnosti. Kdekoliv jsou, jednají v souladu s místní komunitou a vždy se chovají důstojně a dodržují Svámího doporučení.

---

* „pán vesmíru“

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha

Duchovnost je jako hlava fyzického těla. Pouze když hlava správně funguje, mohou i všechny ostatní údy těla správně fungovat. Všichni naši studenti by proto měli zacházet s duchovností jako se svojí hlavou.

Ve třídě každý učitel vyučuje nějaký předmět. Studenti by si měli jejich učení vtisknout do svých srdcí. Neměli by mezi vyučujícími rozlišovat tak, že jeden vyučující je dobrý a ostatní ne. Když se budete chovat jako dobří chlapci s ryzím charakterem a se schopností vést ostatní, můžete dokonce vést v budoucnosti tuto zemi. Proto rozvíjejte smysl pro nestranné smýšlení, považujte všechny vyučující za dobré a vtiskněte si jejich lekce do srdce. To jsem vám chtěl dnes zdůraznit jako svoji radu všem studentům našeho ústavu.

Ať je mezi vašimi myšlenkami, slovy a skutky jednota. To je *trikarana šuddhi* (tři nástroje čistoty). Měli byste říkat, co si myslíte. To, co říkáte, musíte převést do praxe. To je skutečné lidství. Jednota neznamená shromažďovat všechny lidi na jednom místě. To, co je potřeba, je dokonalá harmonie mezi myšlenkami, slovy a skutky. To je skutečné *educare*. *Educare* je ve vás velmi silně přítomné.

Nemusíte se odvolávat na žádnou knihu, abyste našli *educare*. Naše srdce sama jsou učebnicí. Následujte jeho učení. Pak se stanete dobrými studenty a dobrými lidmi. Dobří lidé jsou vlastními lidmi Boha. Nepovažujte se pouze za studenty. Vy nejste pouhými studenty. Studentem je pouze vaše tělo. Ve svém srdci jste skutečně božští.

Anil Gókak dnes odešel. Vrátí se zpět. Kdekoliv se svou ženou přebývají, náležejí mně. Já jim také náležím. Je to náš vztah. Přeji si, aby se každý z vás choval jako dobrý student a přivítal nového prorektora Višvanátha Pandita s láskou a úctou. Buďte šťastni.

◆ ◆ ◆

U příležitosti výměny prorektorů Šrí Satja Sái univerzity,
v Prašánti Nilajam dne 6. srpna 2008

© Sri Sathya Sai Books & Publication Trust, Prašánti Nilajam, Indie;
české vydání a překlad © 2003, Satja Sái vzdělávací cetrum, Praha